

"SVOBODA" (LIBERTY)
 FOUNDED 1898
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Edited by Editorial Committee.
 4 Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 Vol. "Свобода"; BErgen 4-0237. — Tel. У. Н. Соуса: BErgen 4-1016.
 4-0807.
 Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАСТРОЇ ЗА СПРАВЖНЮ ТРЕТЮ ПАРТІЮ

У Вашингтоні відбулася конференція, чи конвенція, нової організації, званої „Лейбор Нонпартизан Лиг“ (себто Безпартійна Ліга Праці), що знайшла широкий відгомін у пресі краю. Уже цей самий факт, що вона стала ще на першому новинкою на перших сторінках великих газет далеко від Вашингтону, показує, що преса краю хоч трохи годиться з заявою Джана Луиса, голови майнерської юнії, що, мовляв, це одна з найважливіших подій політичного життя краю в наших часах.

У чому саме вага цієї конференції, на перший погляд ока не видно. Певно не в силі організації, бо вона шойно почалася, себто ще не показала, яку властиво справжню силу вона має. І певно не в програмі, бо властиво програми ні Ліга ні конференція не виставляє поза те, що треба доконче вибрати наново президентом Злучених Держав Рузвелта.

Шукати треба політичної ваги цієї конференції хіба в настроях, які були висказані на цій конференції. Та й ці настрої, висказані на конференції кількох соток людей, не мали би політичного значіння, якби вони представляли настрої широких верств народу.

Що це за настрої, видно з поребігу нарад. Значив їх уже перший промовець, майор Бері, кажучи, що Ліга хоче попарити Рузвелта в його „поступовій і ліберальній політиці та гуманітарній діяльності“. Цей бесідник далі говорив, що в Америці ця поступова й ліберальна політика бореться з реакцією, нападництвом, котре недавно завело край у розпучливий стан та хотіло вирішити кризу, кажучи народові вдоволитися окружам за стола бенкетуючих багачів. Малював ці настрої далі Джан Луис, кажучи, що бізнесові й промислові провідники провадили кепсько підприємства краю, доводячи його народ до агонії, непевности, обідніння, загострення нужди й людського смутку, а як одинокую зараду на ці лиха пропонують тепер віддати назад владу в краю якраз тим банкирами, промисловцям та грабницьким кругам, що завели край у кризу в 1929-тім році. Джан Луис називав заходів деяких політиків вибрати на голову уряду підсудка нафтових і сталевих баронів, Герста й банкірів з Вол Стріту образою для всього народу Америки. Він говорив, що „маленький чоловічок з Топіки“ знає стільки про життєві справи народних мас, що паству кіз на горбах Болгарії.

До цього далші бесідники додавали далші почерки, з котрих уже було виразно видно почуття, що президент Рузвелт це одинокий іще представник старих партій, на котрого робітники Америки хочуть поставити свою карту як на широго оборонця їх людських прав. Вони вже не вірять, видно, в нікого з старих партій поза ним. Вони ще хочуть його вибору, але в 1940-нім році, вони вже передбачають нині, робітники мусять піти до президіяльних виборів з власною партією, що виїде з робітників та буде представляти волю, ідеали й змагання робітництва.

Петер Вальдон.

ВЛОМНИК І МІЛІОНЕРКА

Фред Бартон вискочив на вікно легко як пружинив кит і зіскочив на м'який килим тигрихо салюну. Зачинив уважно вікно, витягнув обережно своєю ліхтарку з рефлектором і почав на світлювати темну кімнату. Підійшов до дверей з такою самопевністю, як особа, що знає добре весь дім. Фред Бартон був мистцем у своїй професії; робив він усе з методою і нюансами. Уже від двох місяців стежив він за віллею „Яніна“ у найбагатшій дільниці міста.

Навіть мешканці цієї віллі відповідали плянці Фреда; мав він тут до діла з самотньою мододою, яка замість великої служби мала єдину подвійку. Ані чоловіка, ані навіть песика, що може не потрібно загавкати. Дама не мала навіть знайомих — вона була американка. Знайти доступ до неї було тяжко, але з покоївкою було легко. Для Фреда була це дрібничка: за два тижні став її нареченим. Його наречена Юлія не мала навіть єдиної прикмети — краси. Опасиста шотландка з грубими ногами, стрепіхата. Фред потішався: „Заручитись, то ще не оженились!“

Він довідався, що молода пані зветься Гледіс Лорінг. Походила з бостонських міліонерів; через свої химероди зірвала з родиною і всіми знайомих. Так недовіряла людям, що не хотіла навіть своїх грошей ховати в банках. Усе майно тримала при собі. Ця остання її риса дуже Фредові подобалась.

Перейшов салюну, всунувся тихенько на сходи і зупинився перед дверима, де, як довідався від Юлії, спала її пані — Гледіс. Іще раз перевірив, чи має при собі все знаряддя: револьвер, хлороформ, мішочок на діаманти, і потиснув клямкою мододою, яка замість великої служби мала єдину подвійку. Ані чоловіка, ані навіть песика, що може не потрібно загавкати. Дама не мала навіть знайомих — вона була американка. Знайти доступ до неї було тяжко, але з покоївкою було легко. Для Фреда була це дрібничка: за два тижні став її нареченим. Його наречена Юлія не мала навіть єдиної прикмети — краси. Опасиста шотландка з грубими ногами, стрепіхата. Фред потішався: „Заручитись, то ще не оженились!“

У тій самій хвилині кімната розблисала повним електричним світлом і Бартон почув рішучий голос: — А! це ви! Так я і знала! Гов, бо стріляю, а я ніколи не пропущу стрілу! Бартон оправді побачив ду-

О. С.

КОМУ СЛУЖАТЬ КОМУНІСТИ

Давніше комунізм представляв себе за чемпіона в боротьбі за „соціально визволення“. Визволення національне — це був „буржуазний пересуд“, яким не лиш, що не мали сушити голову правовірні більшовики, але й з інших голів той „пересуд“ повинні були вибивати.

Та обставини трохи мінялися. Національне почуття неросійських мас — і то якраз „трудящих“ — росло, і нехтувати тим почуттям не можна вже було. Комунисти мусяли піти на уступку національній ідеї — бодай на словах. Соціально-кличів вже не вистарчало, щоб притягнути нових прихильників справи комуні, треба було висунути й гасла чисто національні. Так зродилася „національна політика“ Леніна і Сталіна — „самоопределение вполоть до атделенія“, рідна мова, „самостійна Україна“ і інші потемкінські села, якими довгий час більшовики дурили трудящі маси України га її інтелігенцію. Так повстала національна пропаганда більшовицька проти „західно-європейського імперіалізму“ в колоніях, в Китаї і ін. Так дістали комуністичні підбурхачі в Галичині приказ з Москви баламутити своїми національними ніби кличами наш нарід в Галичині...

Тепер, по розмові Сельроба, по занепаді впливів КПЗ в Галичині і на західній Волині цікаво підвести підсумки, до чого властиво привела ота більшовицька пропаганда? Чи голошені нею не тільки соціальні, а й нібито національні клич — дійсно переважили впливи інтернаціоналістичної отруї, чи навпаки?

І ось, тут мусимо ствердити, що наслідки більшовицької пропаганди показалися страшні. Своїми національними гаслами вони маневрували так зручно, що хто їх пропаганді піддався, той — відвернувся від своєї нації.

Доказів тому дає щоденне галицьке життя, скільки хочете. Розгорніть напр. якийсь більшовицький — український мовою — часопис, і зявила побачите анонси — „братніх“ польських комуністичних органів і то з докладною адресою і з ціною передплати. А в одночас — завзята лайка на адресу всеї української преси,

якаб вона не була — фашистська, ундівська чи навіть радикально-соціалістична. Так виховується наш маси в погорді і ненависті до рідного слова і в любові до чужого, коли його зміст — червоний...

Притім захвалюється не лише часописи польсько-комуністичні, але і брошури в польській мові...

А ось образок з життя. Розмова в поїзді. Молодий парубок з нашого села на Волині. Видко лівий. Питається — чи читає газети? Читає — на зиває цілу низку польських червоних часописів... Ви дивуетесь, питається — а чому ж він не читає українських? Відповідає — що „українських часописів тепер нема“... Очевидно, так його навчили його польські „товариші“...

А підготовані такою пропагандою, зявляються на наших селах комуністичні і пелесивські агітатори-поляки і просто говорять до нашого селянина по польськи... І їх слухають, бо то — „оборонці трудячого народу!“

Поїдте на Полісся — селяни наші, говорять по українськи. А спитаєте — хто вони? Кажуть — білорусини.

Яким способом? Дуже простим! Наші землі на південь від Припєтї за царату належали до мінської губернії, а та губернія — уважалася за білоруську. Отже більшовики відвели цей терен під пропаганду КП Білоруси... Так селяни наші стали „білорусинами“. А в інших місцях — готові стати поляками під впливом пропаганди „інтернаціональної солідарності“... А скільки то комуністів наших, як напр. Шаєн і Коломиєць — отверто стали поляками, пишуть по польськи і працюють в культурницьких польських організаціях?

На Волині — офіційні чинники закладають „кулка млодзєжи вейської“, спільні польсько-українські, спільні кооперативи, спільні політичні партії. А помагають тим чинникам у винародовленні нашого народу — комуністи... Ціль одна — знеохотити наш нарід до своєї інтелігенції...

З цєю гангреною треба боротися.

НАЦІОНАЛЬНЕ І СОЦІАЛЬНЕ

Трупи робітників української національності у Львові, трупи українських селян у галицьких селах. Жертви соціально-економічної боротьби. Нужда, голод жене людей на найжиде багаті і на кулі польської поліції. В однім випадку (львівським) українських робітників повели за собою одні польські організації, в другім (Тулиголови) інші, але також польські організації. Українські селяни на загод польських людовців співали польської національній гимі „Ще Польща не згінєна!“... Що сталося? Як до цього могло дійти?

А сталося ось що: ми дістали нову лекцію з історії. Лекцію — пересторогу. Ї не можна не проважати.

Це неправда, коли хто каже, що людське життя складається з самої боротьби клас. В історії народів бачимо і боротьбу клас і їх співпрацю.

Щоб не ходити далеко за прикладами, згадаємо, як за світової війни 1914—1918 р. в різних країнах Європи проголошено внутрішнє замірнення з огляду на небезпеку перед зовнішнім ворогом. Французькі та англійські соціалісти тоді вперше вступили в уряди своїх держав, німецькі соціалісти стояли твердо на фронті в обороні батьківщини, в якій провід мала шляхтя.

Але неправда й те, коли хто хоче цілу історію людства убагати в формулу — „боротьба нації“. Історія різних народів показує, що у них „національне“ і „соціальне“ в різних часах грало не однаково ролю.

В нашій українській історії маємо не один приклад, як справи соціальні (інтереси поодиноких клас) відсували набік боротьбу за національну незалежність України. За гетьмана Богдана Хмельницького вперше московські агенти зручно заграли на класових розбіжностях в українським народі і вмили, наприклад, спараліжувати пляни Хмельницького щодо поділу Польщі між Україною, Швецією та Семигородом (1657 р.). Посли московського царя на Україні ширили відомости, що московський уряд дбає за інтереси українського простолуддя і не велить „православному малоросійському народові“ слухати намов гетьмана й старшини козацької проти московської держави. Наслідком цієї політики утворилася була на Україні сильна мо-

сковська партія на чолі з полковником полтавським Мартином Пушкарем, з піддержкою Січі Запорозької. Ця партія в критичні дні для української козацької держави, після смерті Хмельницького (1657 р.), за вказівками з Москви підняла криваву війну на Україні. Цю боротьбу використала Москва для себе і накинута своєю волю всій Україні.

За уряду гетьмана Мазепи, коли він став на бік Швеції проти Москви (1708 р.), московський цар теж ужив проти козацької старшини випробуваної зброї: в своїх маніфестах до українців цар Петро запевняв, що він думає тільки про добро „посполитого малоросійського народу“, і що скасує всі податки, заведені на Україні гетьманом Мазепою. Знаємо, що й тут московська „соціальна демагогія“ мала значний успіх, бо цареві обітницї збагумутили багато людей на Україні.

І в сучасній добі Москва пішла утертим шляхом — „розділи й пануй“. Не тільки силою своєї зброї, але також політичною пропагандою перемогла більшовицька Москва українців рр. 1917—1920. Покійний В. Липинський, ідеолог гетьманської монархії, зовсім неслухно глузував з того, що українська Центральна Рада, мовляв, проміняла Україну за „десятину“ землі. Безсторонній свідок мусить визнати, що українські

ЯК ПОВСТАЮТЬ „ВОЖДИ“

На цю тему „Глос Народу“, орган польської Католицької Акції, пишє:

„Відомий французький історик Люї Бертран, Французької Академії, в останніх тижнях бр... з: „Гітлер“. За motto взяв революційну нац.-соц. партії з 1935 р.: „Гітлер то Німеччина, Німеччина то Гітлер“. І дуже влучно схопив проблемі, сили Гітлера, пишучи, що персоніфікує в собі всю пружинистість і всі змагання німецького народу“.

„Наполеон сказав: „Революція, то—ідея, що знайшла собі чоловіка“... Гітлеризму в Німеччині не можна інакше зрозуміти, як саме на основі цього вислову Наполеона. „Націонал-соціалізм є революцією, яка вдалася тільки тому, що дана ідея знайшла собі чоловіка“.

„Ідея“... Бертран подає свої вражіння з конгресу нац.-соц. партії в Нїрнбергу в 1935 р. Пише, що підчас промови Гітлера „панував ненаць церковний настрій“.

Ми є прищиповими противниками гітлеризму. Непоганство цього напрямку є справжньою небезпекою для християнської цивілізації. Однаке це не стоїть нам на перешкоді признати, що гітлеризм тільки тому зробився великим рухом, і тільки тому міг побідити, що є ідеєю... Ідеєю рашизму, державного тоталізму, національного імперіалізму, антилібералізму, антимарксизму.

„Чоловік“... Ідея знайшла собі чоловіка. Не в колах інтелектуалістів і не науки, — не в генеральському корпусі, не в колах багатих. Син убогого митника з Браван, той кімнатний маляр, нічого не має спільного з пишми колами. Вірє з нужди, з упокорєнь і з боротьби.

Це ще не пояснює тайни успіху Гітлера. Стільки було у Відні подібних до нього вбогих студентів і стільки теж збунтованих проти сучасности юнаків. Гітлер був тільки один. Чому?

Тому, що він один мав відвагу боротьби. Тому теж і таким чином зробився „вождом“. Однаке не Гітлер є прототипом „вождя“. Цей титул на-

революційні уряди, почавши від 1917 року, власне тому могла вести боротьбу проти московського імперіалізму, що вони вміли згуртувати коло себе свідому частину народу, яка була в національній політиці самостійниця і в справах суспільно-господарських революційна. Без перервнення земельної реформи не був можливий на Україні ні один український уряд (виключаємо уряд Скоропадського, що спирався на російських поміщиків та на силу німецького окупаційного війська).

З наведених прикладів випливає такий висновок: українська політика не може і не сміє ніколи забувати про вагу соціального моменту в українським народнім житті. Соціальне питання, суспільно-господарські конфлікти мусимо вирішати у себе самі, своїми власними силами, без допомоги з Москви або з Варшави. Те, що сталося у Львові та по деяких селах Галичини, показує, що українські політичні організації не спромоглися взяти в свої руки українську народню масу. Захоплені „високою політикою“ та високолетніми фразами, забули про живий суспільно-господарський інтерес широкого народньої маси, яка живе і жити хоче. Політика, як і пригода, не терпить порожнєчї. Там, де забракло українського політичного проводу, керму в своїй руці взяли польські організації. І в місті і в селі.

Биймо в дзвін на сполох, щоб не було запізно! Н. М.

лежить Мусолініві. Тоді, коли Гітлер в Мінхені ще дискутував з Фрідом Федером над 20 „тезами“ своєї ідеології, Мусоліні на чолі своїх „чорних сорочок“ здобував Рим. Як до цього дійшло? І тут можна притїмнити слова Наполеона: ідея знайшла собі чоловіка.

Мусоліні в протївагу до Гітлера не мав опрацьованої програми, коли в 1922 р. йшов на Рим, а тим менше, коли в 1919. основою своєї „фаши“. Мав не тільки кличі, але й волю сконкретизувати ті кличі. А крім того — літ 38, коли вів фашистів — і казочку відвагу.

Жий у небезпечі — вислів Ніцше, який любив повторяти І який жив.

Довідавшись, що фашисти хочуть бачити Мусоліні на становищі прем'єра, король у першій хвилині зжахнувся: — Алеж той ваш Мусоліні не був досі навіть державним підсекретарем.

Це була правда. Син сільського коваля не мав нагоди, ні можности старатися про державні посади. А всеж кілька літ після „маршу на Рим“ не тільки стоїть на чолі уряду, але ще й кермує 4—6 міністерствами.

Казочка відвага! Так воно є з „вождями“. Появляються не на приказ. Виростають з волі кермуючих. Стають „вождями“ злицинованих „сорочок“, що не походять із загальної рекрутациї.

Отже — як? Може колись якийсь Карлайл напише психологію „вождя“ з ХХ. в. у відріжненні від „героїв“ з мин. віків. Однаке видається безперечно річчю, що як елементи тієї психології вичислити: ідеологічну пертність (годі мені знайти делікатніше окреслення), програму суспільної переребудови, величезну особисту відвагу.

Ці елементи знаходимо в Гітлера й у Мусоліні. І вони рішили про їхню „карьеру“. Ніщо інше. Мусоліні не чекав наміцання на „вождя“, а Гітлер цей титул узяв у боротьбі з урядом і партіями. Обидва вийшли з опозиції.

Таки думки тиснуть під перо підчас читання цікавої брошури Бертрана. — („Новий Час“).

ло револьвера в руці дуже гарної молоді жінки. Станув як задубілий і приглядався їй непершучо.

— Я зявся Гледіс Лорінг, а ви Фред Бартон. Моя Юлія це знамените медіум і вона має передо мною ніяких таємниць. Коли тільки треба, я всипляю її. Що ви думаєте про гіпнозизм, пане Бартон? Чи не могла б заспати і вас?

Вломник не міг навіть ухопити звязку слів тої чудової блондинки. Чув тільки, що якась таємна сила паралізує його мязи, думки та волю.

— Мущу раз переконались — говорила дама і почала лівою рукою виконувати округлені рухи, тоді як правою рукою спрямовувала револьвер надалі проти вломника. Вломник відчув на собі сталевий, гіпнозичний погляд.

Місс Гледіс спитала: — Як себе почуваете? Він відповів механічно: — Дуже дивно — але голос його відразу ослаб, якби голос приголошеного опієм.

— Ви справді незвичайне медіум — сказала Гледіс і нахилила свій револьвер. Виняла з нічного столика папіроску і почала курити так, якби в кімнаті була сама.

Вломник піддався владі жінки і відчув полєкшу з хвилиною, коли американка перестала на нього дивитись. Але

чув теж, що вона якби читала всі його думки. Вона сказала: — Свого револьвера ви вже не можете вжити.

Пустила дим з папіроски і кепкувала:

— І хлороформ вам не поможє. Він є у вашій правій кишені, правда? Не гнівайтесь, що я курю. Це рештки мого американського виховання. Я маю ледви двацять літ, але вже як дитина знала я, що маю в собі магічну силу і в цьому напрямку розвивала свій хист. Тепер, коли я сама управляю своїм майном, мені помагає це дуже. Я прийняда до себе Юлію тільки тому, що вона дуже добре медіум. Але що я з вами тепер зроблю? Ага, вже знаю!

Вона потиснула електричний гудзик. — Кличу вашу наречену... Ось і вона... Юлія stanула у дверях у нічній сорочці. Для її нареченого був це вигляд таксамо неприємний, як револьвер у руках молоді міліонерки.

— Юліє — сказала вона — прийшов до тебе пан Бартон в одній справі. Ти відгадала його професію, але ти помилилася щодо одного — він не мав наміру ділитися з тобою своєю добучкою. Чи може ви таки погодитесь на поділ, пане Бартон?

— Не дам їй ані одного франка. — І не хочете з нею ожєнитись? — Волю вмерти! — сказав він рішуче. Юлія затиснула кулаки. — Алеж Юліє! Чейже ти не кинешся на свого нареченого з п'ястками! Звернулась до Бартона: — Пане Бартон, послухайте мене! Ідіть звідсіля просто на поліцію, скажіть там про все, що тут сталося, а завтра радо ми побачимось. Юлія вас відпровадить. Юлія послухала. Коли обоє вийшли, міліонерка докурила папіроску, згасила світло і заснула.

На поліції прийняли Бартона як божевільного і затримали його у в'язниці цілу ніч. Уранці зателефонували до Місс Лорінг по інформації і вона заявила, що особисто все вяснить. Вона потвердила все те, що сказав Бартон, і крикнула: „Прокіньтесь, пане Бартон!“ Вломник глянув на світ здивованими очима. Вона бачила, що він зовсім обесилений. Підписала протокол з цілої пригоди і вийшла. Перекл. а. б.

Загнався. — А тепер покажу вам два надзвичайно оригінальні черепи малп. Один з них — це власність ректора, другий є мій власний...

"СХІДНЯ ЄВРОПА" ПРО УКРАЇНСЬКУ АВТОКЕФАЛЬНУ ЦЕРКВУ

Останнє число місячника "Східня Європа", що його видає Інститут для Східної Європи в Римі, приносить багато матеріалу для української справи. (L'Europa Orientale, 1936 фаш. VII-X). Перш за все звертає на себе увагу "Українська автокефальна церква", підписана псевдонімом "Дагма". Осв зміст цієї статті: 1) Історія української національної церкви до лютого 1917 року; 2) Український релігійний рух за Тимчасового Уряду; 3) Перша "Вища Церковна Всеукраїнська Рада" і створення української синодальної церкви; 4) Уряд Петлюри і початки української автокефальної церкви; 5) Денікська окупація; 6) Друга "Вища Всеукраїнська Церковна Рада"; 7) "Собор української православної церкви й утворення української автокефальної церкви; 8) Період між першим і другим собором. Проблема єпископів. 9) Другий "Собор" української православної церкви; 10) Політична діяльність української автокефальної церкви; 11) "Братерство цинної церкви Христа"; 12) Советська наліжка на українську автокефальну церкву; 13) Розв'язання української автокефальної церкви; 14) Деякі політичні елементи української автокефальної церкви; 15) Канонічна конституція української автокефальної церкви; 16) Українська автокефальна церква за кордоном; 17) Історичний огляд.

До статті додано два документи-переклади: "Відозва Всеукраїнської Вищої Церковної Ради про утворення автокефалі української православної церкви 5 травня 1920 року" і "Постанова Зборів Української Автокефальної Церкви (про її саморозв'язання) 28-29 січня 1930 року".

Же з самого того змісту статті можна перекоонатися, що вона дає чужинцям (та й не тільки чужинцям) цілком нові і цінні матеріали про український релігійний рух. Треба додати, що з тексту самої статті виявляється дійсно глибоке знання справи з боку п. Дагми. Написано статтю в дуже об'єктивному тоні, без усяких упереджень в ту чи іншу сторону. Автор намагається дивитись на свою тему з високоті історичного й стороннього дослідника. Для нас цікаво відмітити, що саме питання права української церкви на автокефальність автор розв'язує відразу цілком позитивно: "Автокефальність української церкви — лише він — не може бути заперечувана ані з точки погляду історичної, ані з точки погляду канонічного права православної церкви. Досить буде короткої історичної пригадки з цього приводу про саме народження православної церкви в Росії та про переслідування церковного українського національного життя, що були наслідком причин політичних, які виникли з посилення автокефальної і централістичної влади московських царів" (ст. 338-39). Спинившись над окресленням історії української церкви за київської та галицько-волинської держави, автор зазначає: В Україні в XVI і XVII в. "були поширені Біблія і книги церковного обряду, збірники казань тощо, і то не лише церковно-словянською мовою, але і мовою українською. Служби Божі відправлялися церковно-словянською мовою, але з вимовою українською. Україна дійсно мала тоді свої власні церковні звичаї й обряди, свої власні церковні мелодії, своє власне мистецтво й архітектуру церковну. Тільки пізніше після знищення української держав-

ква могла і повинна була існувати; і рух цей саме тому й пустив коріння, що його ініціатори... відчували необхідність для маси мати свою власну церкву з власною мовою і звичаями. Але одночасно з цим не можна сказати, щоб українська автокефальна церква мала великий успіх серед українського народу. Виключаючи Київ, де рух виник, і де, внаслідок політичних умов сприяння з боку різних урядів, зміг сконсолідуватися, в інших містах України можна було перерахувати на пальцях церкви, що належали до цієї автокефальної церкви... Справжню причину цієї холодності мас треба бачити в тій початковій симпатії, з якою большевицька влада прийняла і потім зносила українську автокефальну церкву... В Україні і в Грузії принцип національності послужив усім партіям для витворення руху автономної і незалежної релігії, щоб розірвати той єдиний зв'язок, що ним царський режим дуже тісно зв'язав різні народи і раси, себто зв'язок слухняності і пошани до "св'ятої Росії", до Москви, до голови релігії — царя. Советська влада, заступаючи в різних країнах національні уряди, що повстали з революції, переводила у відношенні до релігійних рухів дуже помірковану політику; більше того, тому, що стара православна церква вже була розколосалася, вона підтримувала нові рухи, щоби занесити стару церкву. Стара церква трималася на давності традицій, на пережитках своєї колишньої сили, що були розкидані по всій країні, — новіж церкви мусіли спиратися на нову владу, і тому підпадали під її безпосередню контролю. Советська влада потім також зрозуміла, що підтримуючи нову церкву, вона вже тим самим ослаблювала її в очах вірних... Українській автокефальній церкві забракло політичного досвіду, щоби зрозуміти історичну обстановку, в якій вона виникла: вона повірила, може бути, що й ширше, що советська влада терпіла її з огляду на її національний характер, — і не зрозуміла, що це відношення до советської влади компромітувало її в очах мас, не менше, як її розрив з давніми традиціями. І таким чином, якщо українська синодальна церква переймала на себе все більший спадок старої православної церкви (що має тепер в Україні дуже мало вірних), так що змогла навіть звернутися до Вселенського Патріярхату з проханням про її визнання, Українська Автокефальна Церква, намагаючись зміцнити свій національний характер, викликала підозріння з боку советської влади. Не цілком ясно діяльність деяких її провідників зробила решту: як тільки советський уряд повнароштовував її чільніших провідників, Українська Автокефальна Церква мусіла зникнути... Ріжні церковні комуні, що залишилися без проводу, досить швидко приєдналися до української синодальної церкви".

За статтею про "Українську Автокефальну Церкву" йде стаття про "поетів декаб-

ристів та їх зносни з Пушкіним" Маргарети Кайолі. В цій статті знаходимо такий цікавий уступ про взаємовідносини між Рилеєвим, що написав декілька творів, присвячених Україні, як "Войнаровський", "Думи", "Богдан Хмельницький", і Пушкіним, що написав відому "Полтаву". "Творячи поетів Мазепи, Пушкін зрозумів артистичну помилку, бо підпав під вплив "сильних характерів" і "глибокого трагі-

зму" творів Рилеєва. Мазепа у Пушкіна занадто твердий і пихатий, увесь складений тільки з лиха і тіні, — і тим не менше трагедія є дуже далека від цієї мелодраматичної натурі. Замість того у Рилеєва Мазепа є ідеалізований, його реальна особа відмічена з огляду на політичні цілі. Пушкін у "Полтаві" робить апотеоз Петрові І, як ідеологові деспотизму, тимчасом як Мазепа, що бореться за свободу

України, представлений у Рилеєва як борець за свободу проти деспотизму".

Як бачимо, і той і другий покористувалися українськими історичними постаттями, як матеріалом для своїх теорій, і не знаючи справжнього життя українського народу і його національних ідеалів, наколотили московським звичаєм, мовляв Котляревський, гороху з капустою.

Евген Онацький, Рим.

КЕМАЛЕВА ТУРЕЧЧИНА.

Відділ преси при турецькому міністерстві внутрішніх справ в Анкарі (Ангора) видає два розкішні томи п. з. "Кемалева Туреччина" (La Turquie Kamaliste'). Для чужинця, що привик Туреччину вважати "хорою людиною знад Босфору", ця книжка справжній "Десподіванка".

За такий короткий час, себто за 12 літ, вепли в Туреччині стільки створити та стільки повалити столітніх поглядів, звичаїв і навичок, що просту можна вважати це чудом.

Все те здобув Кемаль способами, які в інших країнах вивчили би жах; та не треба забувати, що всі великі реформатори були теж великими насильниками. Такий м. ін. був цар Петро Перший. Кемаль Ататурк (Паша) уводив цивілізацію силою, а покоління, яке виховується в цій новій турецькій культурі та цивілізації, вже само згодиться на це. Сила й енергія Кемалю, тайна його успіхів зедують йому і його ділу загальне признание.

Хто це тому 20 літ міг би був подумати, що турки будуть фабрикантами добрих вин, коли коран заборонює мусульманам пити вино. Република тимчасом не лише переродила весь наряд, вивела жінок із гарему, а ще й сказала, що "веселіє єсть пити"... турецькому народові. Державний монопол, що має у своїх руках виріб соли, тютюну, стрільного пороху й вибухових матеріалів, задержав собі теж продаж гострих нап'яток. Пивниці, фабрики лікерів, стації та придили вина, все те уладжене так по новітньому (як видно з фотографій у книжці), що не лиш осягли, але теж і перевищили рівень багатьох європейських країн, у яких родиться виноград.

Розвивається і промисл. Цикаво, що промисл Туреччини розвивається при співпраці СССР, а всеж Кемаль умів знайти спосіб, що в Туреччині зовсім не поширюється комунізм. Здається, що большевики вже погодилися з тим, що Туреччина мусить бути "буржуйська", зовсім національна держава.

Большевики між іншим по-могли туркам побудувати велитенську текстильну фабрику в Кайсері. Фабрику на большевицький зразок назвали "комбінат" — щоби так заступити "буржуйську" назву фабрики. Та в Туреччині цей "комбінат" із большевицькою назвою це власність банку, який "експлуатує" працюючий наряд на зразок "буржуйського" народного господарства.

Революційні теж успіхи кемалістичної Туреччини в царині шкільництва. Туреччина при допомозі німецьких емігрантів зреорганізувала свої високі школи. В Анкарі побудували господарську високу школу, якої директором є професор Фальке. Школа має п'ять факультетів, між ін. і природознавство. Студенти мають при школі інтернат, а можуть здобути докторат і габілітацію. Уладження школи якнайкраще. Таксамо гарно поставлена будівельна школа.

Кемалістична Туреччина має і своє мистецтво, малярство. В Анкарі є велика галерея образів. Працює там 20 славних малярів, а менше славних є яка сотка. Вони малюють на зразок мінхенської та паризької малярської школи.

Мають і своїх новітніх архітектів, які будують доми наче скриньки; зірвали із столітнім турецьким будівництвом.

Має Туреччина також і своєю пропаганду для подорожництва чужинців, бо Туреччина дає змогу пізнати не лише красу природи, але й ріжнородну цивілізацію, яка була тут, починаючи від хитської через грецьку та римську до турецької.

201 НАЙПОПУЛЯРНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ, ЗІБРАНИХ В ОДНІЙ ГАРНО ОПРАВЛЕНІЙ КНИЖЦІ.

Allegro. Зі збірки Ф. Колесси.

К о ло м л и - н а л а с е - н и - н а , я - ві р по - х и - л и в с я ,
Я к не в о зь - му ко - го лю - б ю , не бу - ду ж е - н и в с я .

Всі ті пісні уложили на фортеп'яні наші славні музики: Д. Січинський і С. Людкевич. Кожна пісня має мелодію у верхнім голосі, отже всі 201 пісень можна співати або грати на якимнебудь інструменті.

Всюди і при кожній нагоді, вдома, в товаристві, в клубі, в школі, на концертах і при всяких виступах грайте й співайте ті зібрані й видрукувані у цій книжці пісні.

Ціна лише \$2.00, себто одного цента за одну пісню.

Замовляйте ще сьогодні у книгарні "Свобода":
"СВОБОДА," 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

З НАГОДИ КОНГРЕСУ МОЛОДІ.

Через цілу історію українського народу проходили марно найбільші героїства відважних українських лицарів, бо розбиті і розсварені маси народу не стояли за ними згідно і карно. Так було за княжної доби, так було за козацьких часів. Назва гетьман Іван Мазепа, "через неагоду всі пропали".

Коли діти українських імгрантів в Америці проявляють духа солідарності і організуються на вірність загальній українській справі, серце кожного українця радіє. Конгрес, який скликає Ліга Української Молоді Північної Америки, не є виключно в цілі товариських забав чи соціальних імпрез. Цілі Конгресу є далекойдучі. Молодь наша змагає до устійнення тісного зв'язку між молодими членами великої української родини; до устійнення почуття гордості у молодих українців, яких природа наділила спосібністю належання до цієї великої, славної української родини; до кращого зрозуміння тих ріжних національних проблем, яких зрозуміння їх приналежність до цієї родини вимагає; до накреслення планів праці для поліпшення долі цієї великої української родини політично, економічно й соціально.

З таких важних причин вринає обов'язок кожного молодечого клубу, товариства і організації вислати своїх делегатів на Конгрес Ліги Української Молоді Північної Америки, який відбудеться в днях 5, 6, і 7. вересня в готелю "Сільвенія", Локуст і Джуніпер уліція в Філадельфії, Па. По інформації писати до: Miss Stephanie Monasterska, 2347 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa.

В тім самім часі Українська Молодь буде мати нагоду запланатися з українськими професіоналістами, що відбудуть свій зїзд в неділю, 6-го вересня, в тім самім готелю, і з бумівими стрільцями Укр. Армій з часів Визвольної Бороти, що відбудуть свій зїзд у донеділок, дня 7-го вересня, в Українській Галі.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Святкуймо достойно Листопадове Свято!

Минулого року українці міста Ньюарку — всі разом до сьогодні відсвяткували Листопадове Свято. Ця подія в життю ньюарських українців мала дуже благородний вплив, бо впродовж минулого року в Ньюарку було видно щирю громадську працю, який не кидала колод під ноги ані вузька партійність, ані загумінкова парафіянщина.

Це відрадне явище дало Українській Центральній Раді, в склад якої входить пару десятків по народньому думачих товариств певний розмах і тому то на засіданню Української Центральної Ради дня 3-го серпня ц. р. ухвалено постанову, щоби 1. листопада в найбільшій галі міста Ньюарку відсвяткувати одно величаво Листопадове Свято, в якому булиб заангажовані всі свідомі українці міста Ньюарку. На зборах підкреслювалося, що в Ньюарку 3 церковні громади і понад 40 національних товариств мусять зрозуміти, що в теперішній гіркий час для України така велика колонія як в Ньюарку мусить нагадати собі море пролітої крові за нашу державність: гідно, достойно та із святістю душ наших пом'янути жертви визвольної боротьби, нашим воєнним інвалідам мусить придати матеріальну допомогу, а сама ньюарська колонія мусить себе насталити до творчої праці.

Вслід за тим Українська Центральна Рада постановила закликати всі церковні громади, всі товариства, братства,

сестрицтва, репрезентантів хорів, диригентів, духовну і світську інтелігенцію, українських бізнесменів — робітників, всіх і вся — хто лише по національному думає, на збори 31-го серпня 1936 — в понеділок в 8 години, які відбудуться в Січовій Галі, 229 Спрінгфілд Евеню, щоб на цих зборах розділити працю, обговорити програму, порішити справу галі, словом: вирішити цілу підготовку до величавого свята листопадових днів Воли.

За Пресову Комісію:
о. д-р В. Клодницький.

ВЕЛИКА ЗАВАТСЬКА ПРОГУЛЬКА

Американські одно-сельчани з села Заватка Римаїнська, планують ВЕЛИКУ ПРОГУЛЬКУ, яка відбудеться в неділю, 16-го серпня 1936 на фармі Юсифа Долинського, Гайленд Фрут Фарм, Бервік, Па. Просимо всіх інтересованих з села Заватки і всіх околиць прийти обов'язково на ту прогульку зі своїми родинами, а особливо мелодію, щоби раз могли Заватчане створити свою сильну громаду, котра неслаб морально і матеріально поміч в Америці і в Старім Краю.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ:
Адв. Володимир Глава, предс. Шамоїл, Па.; Іван Сваніто, заст. предс. Нантукко, Па.; Іван В. Турко, кас.; Анна Болдвар, рек. секр.; Марія Петровичко, фін. секр.

Вдова.

Вдова зголосилася до асекраційної компанії, щоб вибрати гроші на полісу свого покійного мужа. Директор висказує її своє співчуття:

— Я щиро жалую, пані, за вашою втратою.

— Ви, чоловіки, всі такі — каже вдова. — Вам усе жаль, коли бідна жінка має нагоду дістати трохи грошей.

Особливо він підкреслює національно-політичний характер української автокефальної церкви і користується для підтримання своїх тез навіть большевицькими д а н и м и . "Згідно з советськими статистиками, — не цілком вірними, додає він, — але досить імовірними, на 1,100 парохій української автокефальної церкви в 1929 році знаходилися між їх парохами 46 бувших старшин царської армії, 22 денікінських старшин, 22 петлюрівських старшин, 214 бувших жандармів і поліцаїв, 3 соціал-демократи, 55 бувших соціал-революціонерів. Не вважаючи на заяви самих учасників автокефальної церкви, не вважаючи на відкриття в 1929 році змови і потім процесу "Спільки визволення України", трудно всеж сказати, хто саме і скільки з цих членів церкви продовжували потаємно свою політичну діяльність і працювали над відриванням України від Росії та звільненням від большевицького ярма.

"Історія і устрій української автокефальної церкви, — каже автор в іншому місці, — виявляють, що цілий рух відбувався по лінії формально релігійних, але історично націоналістичних... Догматично, історично й етнографічно українська автокефальна цер-

ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО ЛЕМКІВЩИНУ?

Коли хтось питається Вас про Лемківщину, чи можете дати вдовольночі відповіді? Що діється тепер на Лемківщині. Відповіді на ці питання знайдете в новій книжці

ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

написав Юліян Гарнович
284 сторін — 100 ілюстрацій. — Ціна \$1.00.
Заоьмляйте в книгарні "СВОБОДИ"
81-83 GRAND STREET (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

SECOND ANNUAL MOONLITE-DANCE

SPONSORED BY ODWU AND YUN TO BE HELD AT BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I., N. Y. SATURDAY EVENING, AUGUST 15, 1936

Music by MYRON BARON and his Royal Arcadians
Dancing from 7 P. M. to 1 A. M. — Subscription 30 cents
DIRECTION TO THE PARK: From New York: Take I. R. T. Subway to Grand Central or B. M. T. Subway to Times Sq. Change to Flushing Train and get off at Junction Blvd. Sta. — Second Avenue to Flushing (Willies Point).
Get off at 57th Street Sta., change to Flushing (Willies Point).
North Beach. Car stops in front of the Park. — From Brooklyn: All trains to Queensboro Plaza Sta. and change to Flushing Train. Get off at Junction Blvd. Sta., then take Car to North Beach.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ 352 У. Н. С. В ЧЕСТЕР, ПА.

Повідомляємо членів Бр. св. Архистратига Михаїла, що ЗБОРИ відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1936 РОКУ

в годині 4-тій пополудні, в парохіяльній галі, 3-га і Гарвік уллиця.

На тих зборах буде прийнятий головний контролор У. Н. Союзу п. А. Пашук. Тому прохаємо всіх членів прийти на збори на означений час.

М. Ковальчук, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МІЛВАН, И. ДЖ. Тов. Запорозька Сп. від. 347, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ОДІОНЕТ, ПА. Бр. св. Кирила А. Методія, від. 36, повідомляє своїх членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ГОРОЖАНСТВО ТА ПРАЦЯ.

(Ця стаття про інтернаціоналізм та горожанство).

Праця, подібно як і право голосу, це теж справа, в котрій горожанство робить різницю.

В теперішню пору тяжко дістати якунебудь працю. Для чужинця пошукування праці є більш утруднене.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

ГОРОЖАНСТВО ТА ПРАЦЯ.

(Ця стаття про інтернаціоналізм та горожанство).

Праця, подібно як і право голосу, це теж справа, в котрій горожанство робить різницю.

В теперішню пору тяжко дістати якунебудь працю. Для чужинця пошукування праці є більш утруднене.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

ГОРОЖАНСТВО ТА ПРАЦЯ.

(Ця стаття про інтернаціоналізм та горожанство).

Праця, подібно як і право голосу, це теж справа, в котрій горожанство робить різницю.

В теперішню пору тяжко дістати якунебудь працю. Для чужинця пошукування праці є більш утруднене.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

Деякі з великих американських індустрій, залізниць та заводів публічної обслуги шораз то більше загострюють відношення супроти негрожан у справах праці.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ,

М. О. ГАВРОНОРСЬКИЙ

на мідяний хор:

1. Живи, Україно. 2. Мелітопольська пісня з Чоліса. 3. Вербож мов, пісня з Чоліса. 4. Одеська сонячна схода, пісня з Лемківщини. 5. Моя мила, пісня з Лемківщини. Повишки 3 пісень продаємо за \$1.00.

6. Ковчак, Гуцульське Різдво. 7. Півень, Гуцульське Різдво. 8. Кружалька, Гуцульське Різдво. 9. Щедрик, Гуцульське Різдво. Повишки 4 пісень продаємо за \$1.00.

Всі повишки пісні можна одержати в книгарні "СВОБОДА". Виснаємо тільки до одержання належності.

"СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ЗАМІНЮЮ ЗА ІНШІЙ ІНТЕРЕС АБО ПРОДАМ ШТОР, в котрій продаю сигари, сигаретки, мукорки, аскрим соду і гресервіні товари. Голостіть: 183 332 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J. (близько Jersey Avenue).

НА ПРОДАЖ 45-АКРОВА МОЛОЧНА ФАРМА, 5 акорів, одна ялівка, 2 коні, курки, дім на 5 і 6 кімнат, умебльований, кленові дерева, річка і вершини. Добра місце для лакеяння курей. Ціна \$2,700, готівкою \$1,250. Голостіть до: GEORGE YENSEN, 188-9 R. 2, Sherburne, N. Y.

ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, голостіть: 25 ц. Як стати горожанином з Д. по українській і по англійській з доданням словарів 75 ц. Обі книжки \$1.00, наша пересилка. Замовте сейчас: 178, SURMA BOOK & MUSIC CO., 103 Avenue A, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урадові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ДАРОМ ВИШЛЕМО кожному зразок (sample) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, кишок, печінки і нирок. Пришліть свій і Ваших знайомих адрес до UKRAINIAN BAZAAR, 87 Avenue A, New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

BARGAINS FROM OUR BOOKSHOP Would you pay a penny for a song? How many Ukrainian songs do you know? Does your club like to get together and sing folk songs? Do you sing, play the piano or violin? Then purchase a copy of the attractively bound book 201 UKRAINIAN FOLK SONGS FOR \$2.00 (a penny for each song) It contains the most popular Ukrainian melodies, with Ukrainian and English titles, music, words and verses. Order today from the Svoboda Bookshop, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. P. S. If you already have a copy, consider giving this book as a gift to some lover of Ukrainian music.

Хитрун. Багата пані оглядала воєнний корабель. Скінчивши оглядини, хотіла нагородити моряка за те, що водив її по покладах і пояснював деякі предмети, отже її питається: — Нагороди на покладах цього корабля заборонені, чи ні? — Так, пані, — відповідає чужинцю. — Але і яблука в раю теж були заборонені...

УВАГА! АРНОЛД, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В АРНОЛДІ влаштує ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1936 P. НА ФАРМІ FABIAN, LEECHBURG ROAD. На тім пікніку буде пригративати всім знана радіова оркестра Ч. Монастирського. На цей пікнік запрошуємо всіх доколичних українців, як з Arnold, New Kensington, Leechburg, Ford City, Vandergriff, Ambridge, Pittsburgh, Springdale, Brackenridge. За добру забаву і чесну обслугу ручить Пшоніковий Комітет.

МАРІЯ повість УЛАСА САМЧУКА ціна 50 центів. Замовлення слати на адресу: "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ Д-р Шухевич Степан: ГІРЬКИ ТО СМІХ. Воєнні оповідання \$ 85. Полянчик, Б.: КІМНАТА З ОДНИМ ВХОДОМ, сенсаційна повість 50. Полянчик, Б.: ТОВАРИШІ УСМІХУ, сенсаційна повість 40. Мродовещ, Д.: ГАРИДАМАКИ, в двох томах 1.00. Гоголь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання з передмовою М. Гоголя 50. Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК, в двох томах 1.00. Найковський, Андрій: ЗА НАЖИВНО. Повість з галицького селянського життя 50. Турдиський, Осип: СИН ЗЕМЛІ, в двох томах 1.00. Горничівський, П.: ПІД ПРАПОРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО 50. Будзинівський, В.: ГРЕМИТЬ. Історична повість 50. Самчук, Улас: МАРІЯ, хроніка одного життя 50. Голубець, Микола: ГЕГІ ВІДНО СЕЛО. (Нарис 50. Журба, Г.: ЗОРІ СВІТ ЗАПОВІДАЮТЬ з післясловом М. Гоголя 50. Кочу, Юрій: СОНЦЕ В ЧИГІРИНІ. Повість про декабристів на Укр. 50. Павло, Свій (Свенський): СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ 50. Верн, Жіль: ЗАМОК У КАРПАТАХ 40. Островський, В.: ЗА ГРОШЕМ. Оповідання 50. Голубець, Микола: ЗА УКРАЇНСЬКІЙ ЛЬВІВ. Епізоди боротьби XIII—XVIII. в. 25. ЯКЕ ІХАЛО, ТАКЕ ЗДИБАЛО. Комедія на 2 дії. 9 осіб 20 ц. ДЕ ГОРІВКА БУВАЄ, ТАМ ДОБРА НЕМАЄ. Народна штука в 3-ох діях. 13 осіб. Режисерські вказівки 40 ц. Ц. К. КАПРАЛЬ ЛОПУХ. Комедія на 4 дії. Осіб 15 30 ц. ДОВБУШ. Історична драма на 5 дії. 10 осіб 35 ц. ТРИ ГЕРБИ. Комедія на 3 дії. 14 осіб 35 ц. Замовляйте у книгарні СВОБОДА: 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю, 16 серпня, в годині 7-й пополудні, в галі на 2-й половині, в галі де знаходиться Просимо всіх членів прийти на ці збори до нашої церкви, прес. М. Проківич, касс. Г. Тимчик, секр.

ПОНЕШЕР, И. Сестр. Рокса, прес. Богородиці, від. 289, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місцеві збори відбудуться в неділю,